

Família

MARE, PARE, I PER QUÈ JO NO?

Els infants pregunten quan perceben normes diferents. En aquests contextos, ¿les famílies han de flexibilitzar els límits o mantenir-los?

NEREIDA CARRILLO

Estem de pont i diverses famílies passen uns dies juntes a la muntanya. Els infants juguen i s'ho passen bé. N'hi ha que veuen dibuixos a la tauleta després de sopar i n'hi ha que han d'anar a dormir. Alguns poden marxar sense recollir les joguines mentre d'altres es queden endreçant emmurriats. I cada vegada sorgeix la mateixa pregunta: ¿i per què jo no?

¿Com han d'explicar els pares el fet que cadascú tingui unes normes? Quan som amb altres famílies, ¿s'han de mantenir o flexibilitzar? Si l'infant fa una rebequeria per traspassar una línia vermella, com hem d'actuar? Per a Amalia Gordóvil, doctora en psicologia, professora de la UOC i psicòloga del centre GRAT, el fet que la canalla captin la diferència i es facin preguntes és un senyal positiu. "Fins als 6 anys –diu– els infants estan molt centrats en el desig propi. Comencen a entendre que si fan una determinada cosa, el pare o la mare s'enfadaran, però el desig té tanta força que els costa frenar-se".

Per a Carme Timoneda, professora del departament de pedagogia de la Universitat de Girona i autora del llibre

Educar amb totes les lletres. Una guia per als pares, demanar als nens que es controlin i que, per exemple, no s'aixequin de taula per anar a jugar amb tots els altres és demanar massa. "Els infants són persones que estan en formació. El nen és del moment, no del futur; el futur l'ha d'aprendre. Viu el present i quan veu que algú altre fa una cosa que li agrada, s'hi sent cridat", explica Timoneda. Entén que el fre de mà no l'han de posar els nens sinó els pares: "Gràcies a aquestes oportunitats, pares i mares tenim l'ocasió d'educar aquestes emocions. Hi ha una base neurocientífica que diu que posar normes i marcar límits fa que maduri la zona del cervell que després pot controlar les emocions".

DESIG VERSUS LÍMITS

¿I per què jo no em puc treure les sabates? ¿I per què jo li he de demanar perdó si ell abans m'ha empentat i no s'ha disculpat? ¿I per què jo no...? La pregunta sorgeix una vegada i una altra. El debat de com han de respondre les famílies és ben viu. Gordóvil explica: "Hi haurà moments que ens serà més fàcil explicar-ho i tindrem més paciència i

El consell

Organitzem-nos! Pactem normes?

Les situacions conflictives de vegades es poden preveure. Si coneixem les famílies que compartiran àpat, excursió o vacances amb nosaltres, podem intuir que hi haurà límits diferents i, per tant, els nens preguntaran, exigiran saltar-se'ls o s'enrabiaran. Pactem normes? "Hi ha famílies que ho fan, però has d'arribar a un consens, i això no és fàcil –opina la psicòloga Amalia Gordóvil–. De vegades pot arribar a ser una font de problemes entre els adults". Recomana coherència i que les famílies no marquin directrius als seus fills "pel que pugui pensar algú altre".

L'apunt

I si no ens fan cas... ens enrabiem, també?

I si no fan cas, perdem els estreps? "Als adults també ens costa gestionar el nostre món intern –reflexiona Timoneda–. Si el que està fent el nostre fill no ens agrada i ens comporta un conflicte o una situació de ridícul davant d'altra gent, és molt important gestionar bé la nostra ràbia en aquell moment. Perquè de vegades els infants paguen la nostra frustració. Això és un error. Si perdem els nervis, si cridem, si amenacem, tot se'n va en orris".

n'hi haurà d'altres que els direm «Perquè sí». No hi ha cap opció bona ni dolenta. Un «Perquè sí», que està mal vist, tampoc no és sobrer. De vegades els adults també hem d'acatar condicions que no entenem o trobem injustes". El fet de raonar-ho, afegeix Gordóvil, facilita que l'infant pugui anar incorporant la norma, tot i que, en qualsevol cas, no serà de manera immediata. I cal saber gestionar la seva frustració.

Timoneda aconsella a les famílies explicar els perquès amb seguretat i de manera que els infants ho puguin entendre i fer-s'ho seu. Els exemples o les metàfores poden ser un bon recurs. "Per exemple, podem dir-los: «Mira, així com en cada esport hi ha diferents normes i totes són vàlides, a casa cadascú marca unes normes diferents. Cadascú té les seves i totes són bones. Aquí a casa juguem amb aquestes normes i, per tant, nosaltres creiem que és molt important no treure's les sabates perquè ens podem refredar»".

El desig es fa fort. El raonament no l'apaivaga. L'infant fa morros i pica de peus. Són comportaments que les fa-

mílies volen evitar. I flexibilitzar les normes es converteix en una temptació. Però, és una solució? Per a Gordóvil la flexibilitat ha d'anar condicionada pel tipus de norma i d'infant: "Les normes van vinculades als valors. Cada família és diferent i té uns valors diferents. Si és una norma que està vinculada a un valor molt nuclear, com ara el respecte als altres o a la importància de compartir, com a mare o pare el millor per inculcar-li aquell valor és ser consistent i mantenir-la".

FLEXIBILITAT SEGONS L'INFANT I EL CONTEXT

Per a Gordóvil, si no es tracta d'un valor rellevant cal valorar-ho segons la criatura. "Hi ha infants que necessiten més límits. Si es tracta d'un nen que necessita molts límits, com més flexible siguis, pitjor". Per a l'experta de la UOC sempre cal valorar i decidir en funció del que necessiti el fill i no del que requereixi l'adult. Per exemple, una mare es pot sentir empesa a ser molt flexible perquè els seus pares eren molt exigents amb ella, sense pensar si el que la seva criatura necessita són límits ferris o flexibilitat. Timoneda, per la seva banda, demana tenir en compte la situació: "Ens podem equivocar molt si mantenim una norma rígida quan no toca".

Així, per poder traçar línies vermelles i que no es desdibuixin, cal una bona relació de les famílies amb els seus fills i, sobretot, coherència. En aquest sentit, Timoneda reflexiona: "Sense perdre el rol de pare o de mare, hem de tenir una molt bona relació amb els fills". Gordóvil remarca la importància de la coherència: "Si volen que un nen compleixi una norma, els progenitors han d'anar a l'una. A més, el que fem nosaltres tampoc ha de contradir el que diem. Si jo dic una cosa i en faig una altra, per al nen pesarà més el que jo li mostro que no pas el que li dic".

¿I què passa si qui incompleix una norma és un adult? El veí que creua en vermell, el professor que ha cridat a classe... "Si un adult té una conducta que nosaltres creiem que està fora de lloc, no podem negar que passa. Als nens no els podem enganyar o suavitzar una situació intentant que no se n'adonin, perquè són intel·ligents", remarca Timoneda. Llavors, què hem de fer? La docent de la UdG respon: "Sempre els podem dir que de vegades hi ha persones que s'equivoquen i que, en aquell moment, aquell adult s'ha equivocat. Ens passa a tots. I reconèixer l'error no vol dir desmerèixer la persona ni fer cap crítica. Així l'infant sent que li fem costat i li donem un model de gestió". Timoneda anima les famílies a educar i a fer-ho amb tranquil·litat i seguretat: "Crec que la base de moltes situacions que generen conflictes entre adults es troba en els valors que transmetem en la més tendra infància. I cal que eduquem amb totes les lletres". ¿I per què no fer-ho? ✖

GETTY